

# REACT-EU:n toimeenpanon valmistelu ja sisällöt

Seurantakomitean sihteeristö  
7.9.2020,  
Helinä Yli-Knuutila



Yli-Knuutila Helinä  
Seurantakomitean sihteeristö



# Mikä REACT-EU?

- Kansalliset ja alueelliset valmiudet lieventää kriisin vaikutuksia vaihtelevat
  - Pelkona epäsymmetrinen elpyminen ja alueellisten erojen kasvu
  - Lisämäärärahat kauden 2014-2020 rakennerahastoihin = REACT-EU
- REACT-EU = Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe
- Keskeistä käytön nopeus ja kriisiin vastaaminen; nykyisten ohjelmien hyödyntäminen
- Tuetaan *“vahinkojen korjaamista alueilla, joiden talous ja työllisyys ovat kärsineet erityisen paljon”*
- Määrärahat tulisi kohdentaa alueille, *”joilla niitä eniten tarvitaan”*
- Luodaan pohjaa *”talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle”*
- Komissio toivoo, että lisämäärärahat voitaisiin maksaa nopeasti ja haku mahdollisimman yksinkertaisilla menettelyillä

# Kuinka paljon REACT EU -rahoitusta?



- Koko Euroopassa 47,5 miljardia euroa
- Suomen EU-saanto n. 140-165 miljoonaa (arvio!) + vastinrahoitus
- Ahvenanmaa: n. 1 miljoona
  
- Lisämäärärahoitus on määräaikaista vuosille 2021-2023

	<b>2021 – 2022</b>	<b>2023</b>	<b>Yhteensä EU milj. €</b>
Elpymisväline (Next Generation EU)	28500	19000	47500
Suomen EU- saantoarvio	99,8	66,5	166

# Valmistelun lähtökohtia: yleisperiaatteet



1. Maantieteellinen suuntaaminen
  - Huomioitava koheesiopolitiikan yleiset suuntaviivat
  - Tuki suunnattava niille pandemiasta eniten kärsiville alueille, joilla on vähiten kyvykkyyksiä toipua
1. Tuen oltava tulevaisuuteen katsovaa
  - *"Green and digital transition"*
  - Komission maakohtaiset suositukset huomioitava
  - 2019 yleiset suositukset Suomelle:  
<https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2019/FI/COM-2019-526-F1-FI-MAIN-PART-1.PDF>
  - 2020 kriisiin keskittyvät suositukset Suomelle: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0526&from=EN>
1. Kumppanuusperiaatetta noudatettava REACT-EU -varojen ohjelmoinnissa

# Valmistelun sisällöllisiä lähtökohtia: Tukikelpoiset toimet (EAKR)



EAKR:n osalta lisämäärärahat on käytettävä **ensisijaisesti**

- tukemaan investointeja terveyspalveluihin liittyviin tuotteisiin ja palveluihin
- antamaan käyttöpääoman tai investointituen muodossa olevaa tukea pk-yrityksille
- investointeihin, joilla edistetään siirtymistä digitaaliseen ja vihreään talouteen
- kansalaisille peruspalveluja tuottavaan infrastruktuuriin kohdistuviin investointeihin
- taloudellisiin toimenpiteisiin alueilla, jotka ovat riippuvaisimpia kriisin eniten vaurioittamista toimialoista

# Valmistelun sisällöllisiä lähtökohtia: Tukikelpoiset toimet (ESR)



ESR:n osalta lisämäärärahat on käytettävä **ensisijaisesti**

- tukemaan työpaikkojen säilyttämistä, myös työajan lyhentämisyjärjestelyiden sekä itsenäisille ammatinharjoittajille annettavan tuen kautta silloinkin, kun tukea ei yhdistetä aktiivisiin työmarkkinatoimenpiteisiin, ellei näistä säädetä kansallisessa lainsäädännössä.

Lisämäärärahoilla on myös tuettava

- työpaikkojen luomista etenkin haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille,
- nuorisotyöllisyystoimenpiteitä,
- koulutusta,
- osaamisen kehittämistä, etenkin samanaikaisesti tapahtuvien vihreään talouteen siirtymisen ja digitaalisen siirtymän tukemiseksi, sekä
- yleishyödyllisten sosiaalipalvelujen saatavuutta myös lasten osalta

# REACT-EU käytännössä



*”Tuki toimille, joilla korjataan COVID-19-pandemiakriisin vahinkoja tai valmistellaan talouden vihreää, digitaalista ja joustavaa elpymistä”*

- Lisämäärärahat voidaan osoittaa yhteen tai useampaan toimintalinjaan ohjelmassa
- Jäsenvaltiot päättävät itse, miten varat kansallisesti jaetaan alueittain ja rahastoittain
  - ”Koronakriteerit”
  - Neuvottelumenettely komission kanssa
  - Mahdollisuus siirtää osa FEAD-rahastoon (vähävaraisten avun rahasto)
- Tavoitteet kuvataan ohjelma-asiakirjassa, jonka komissio hyväksyy
- Komissiolta täytäntöönpanosäädöksellä päätös EAKR:n ja ESR:n lisärahoitusosuudesta ohjelmaan

# Vastinrahoitus valtion talousarviossa



- Rahoitusosuuksien jakaantuminen?
  - Osarahoitussuhde nykyisessä ohjelmassa: EU 50 % - kansallinen julkinen 50%; kansallisesta julkisesta valtion osuus 75 %

Vaihtoehto 1: Kunta- ja muun julkisen osuutta ei edellytettäisi (laskennallinen 25 % osuus olisi 41,25 milj. euroa)

REACT-EU	EU	Valtio	Kunta+muu julkinen	YHTEENSÄ
EAKR+ESR ohjelmaraha	158,4 milj. euroa	118,8 milj. euroa	0 milj. euroa	277,2 milj. euroa
Tekninen tuki 4 %	6,6 milj. euroa	4,95 milj. euroa	0 milj. euroa	11,55 milj. euroa
<b>Yhteensä</b>	<b>165 milj. euroa</b>	<b>123,75 milj. euroa</b>	<b>0 milj. euroa</b>	<b>288,75 milj. euroa</b>

jossa REACT-stinrahoitusta



# Rahoituksen kohdistumisen periaatteista



- Rahoitus on elpymiseen tarkoitettua, nopeasti kriisiin vastaavaa
- Rahoitus on luonteeltaan eteenpäin katsovaa
- Rahoitus kohdistuu eniten kärsineille alueille

## Tavoitteena toimeenpanon käynnistäminen 2021, edellytykset

- Nykyiset tukimuodot ja indikaattorit
  - Tietojärjestelmämuutokset toteutettavissa vaaditussa aikataulussa
- Nopea sisältövalmistelu
- Nopeat päätökset rahoituksen rahastokohtaisesta ja maantieteellisestä kohdentumisesta
- Nopeat päätökset kansallisesta vastinrahoituksesta

# REACT-EU valmistelun next steps



- Sisältöjen valmistelu kumppanuudessa
  - Sisältövalmistelu syys-marraskuu 2020
  - Neuvottelut komission kanssa
- Ohjelmamuutoksen valmistelu
  - Tavoitteena seurantakomitean ja valtioneuvoston hyväksyntä joulukuussa 2020
- Budjetointi valtion talousarvioon
  - Päätös Suomen kansallisesta vastinrahoituksesta
- Vaadittavat tietojärjestelmämuutokset